

Alsof hij een poenschepper is!

Janita Monna

De allergrootste verontwaardiging lijkt voorbij, maar laat het woord ‘bankier’ vallen en niet lang daarna valt ook het woord ‘graaier’. En daarvan was Rijkman Groenink – in de ogen van velen – een van de grootsten, de topman van ABN Amro, die na de overname van zijn bank door Fortis een riant vertrekpremie kreeg. Groenink zelf toonde zich uiterst verontwaardigd over het beeld dat er van hem geschetst werd. En in dichtregels van Arnoud van Adrichem klinkt dat zo:

*De mestkevers van de media.
Daags begraven ze hem onder feitelijke onjuistheden,
gefabuleerde beelden als zou hij zijn de poenschepper,
de grenzeloze graaier (in druk).*

Want nadat Rijkman Groenink al een tweede leven kreeg in het boek *De prooi* van Jeroen Smit (ook bewerkt voor toneel en televisie), heeft de oud-bankier nu een plek in de poëzie, in Van Adrichems nieuwste bundel *Geld*.

De handel en wandel van een zekere Rijkman loopt daar als een rode draad doorheen. De naam Groenink valt weliswaar niet, maar er schemeren tal van anekdotes en waargebeurde verhalen in de regels door die op zijn minst verwantschap tussen het personage en de echte Rijkman vertonen. Meteen op de eerste pagina van deze derde bundel Van Adrichem (hij ontving voor eerder werk onder meer nominaties voor de C. Buddingh's-Prijs, de J.C. Bloem-prijs,) betreedt de lezer de wereld van de economische crisis en de inzakkende huizenmarkt. Met een knipoog naar zijn eigen, tamelijk lange afwezigheid (Van Adrichems laatste bundel verscheen in 2010) klinken die openingswoorden opzettelijk baldadig: ‘Hallo, goedmorgen. / Lang niet gezien. / Is uw behuizing afbetaald / inmiddels?’ Zonder pauze dendert Van Adrichem door, over deurwaarders, ‘te koop’-bordjes in tuinen en honden die daar tegenaan pissen. En dan blijkt de lezer ineens getuige te zijn van een bijeenkomst over ‘De Methode’. En dat betekent niet langer financiële treurnis: ‘Vandaag is een dag /voor winstmaximalisatie / en beleggingskansen / als opblaasbeesten zo groot.’

Geld telt negen afdelingen, die soms één, soms meerdere (kortere) gedichten tellen, alle met titels die refereren aan de banken- en beleggingswereld. De toon van Van Adrichem is ietwat overmoedig – passend bij de wereld van het snelle geld, vóór de val. De dichter plukt, zoals hij ook in eerder werk al deed, daarbij rijp en groen uit allerhande teksten die voor handen zijn, uitdrukkingen en literatuur, levensliederen en reclameslogans.

Athene – symbool van de ineensstortende eurozone – komt voorbij, oplichter-belegger Bernie Madoff, de schandalen rond ABN-AMRO in Amerika. Maar de meest treffende regels uit de bundel zijn misschien wel deze:

*Financieel ongeletterd?
Wij houden u geenszins voor een muppet: u hebt weet
van het idiosyncratische risico, de hermetische poëzie
op Beursplein 5.*

Wat anders is de huidige financiële wereld voor vrijwel iedereen dan wat hermetische poëzie voor sommige lezers is? Ontoegankelijk en onbegrijpelijk. Van Adrichem is allerm minst gesloten. Hij brengt de zeepbel van de financiële wereld afstandelijk, maar vooral smakelijk in beeld.

Uit: *Trouw*, 14 maart 2015